

MAPA RAZVOJA

OPĆINA SELCA

ČOVJEKOVA DJELA SU NAJBOLJI TUMAČ NJEGOVIH MISLI
-JOHN LOCKE-

MICRO projekt d.o.o.
Stepinčeva 38, 21 311 Stobreč
Tel: 021 555 400
Fax: 021 555 419
www.microgrupa.com
Split, 27. veljače 2009.

SADRŽAJ

SADRŽAJ	3
1. UVOD	4
1.1. OPĆINA SELCA	4
1.2. ŠTO JE MAPA RAZVOJA	4
1.3. ŠTO SU MJERE RAZVOJA	5
1.4. POVEZIVANJE MJERA RAZVOJA S PLANIRANJEM LOKALNOG PRORAČUNA	6
1.5. SUDIONICI IZRADE MAPE RAZVOJA	7
2. CILJEVI I PRIORITETI	8
2.1. POVEZNICE S REGIONALNIM OPERATIVNIM PROGRAMOM SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE	8
3. MJERE RAZVOJA OPĆINE SELCA	15
3.1. UVOD	15
3.2. PRIJAVLJIVANJE RAZVOJNIH PROJEKATA ZA MREŽU PROJEKATA U REGIONALNOM OPERATIVNOM PROGRAMU	16
3.2.1. <i>Kriteriji za odabir projekata Regionalnog Operativnog Programa Splitsko-dalmatinske županije</i> 16	
3.3. POPIS RAZVOJNIH MJERA OPĆINE SELCA UNUTAR PRIPADAJUĆIH PRIORITETA I CILJEVA	19
3.4. STRUKTURA OBRAZACA RAZVOJNIH MJERA	27
4. PROVEDBENE ODREDBE	29
4.1. PROVEDBENI PLAN ZA RAZDOBLJE OD 2008. - 2013.	29
4.1.1. <i>Uvod</i>	29
4.1.2. <i>Provedbeni plan</i>	30
5. POSTUPAK PRAĆENJA I AŽURIRANJA	34
5.1. POSTUPCI UPRAVLJANJA	35
5.2. PRAĆENJE I OCJENJIVANJE	36
5.2.1. <i>Organizacija i jamčenje tijekom informacija i razmjene informacija</i>	36
6. POPIS SLIKA I TABLICA	37
7. PRILOG: MJERE RAZVOJA – DETALJAN PRIKAZ	38

1. UVOD

1.1. Općina Selca

Općina Selca je smještena na istočnom kraju otoka Brača i uključuje četiri naselja, to su: Novo Selo, Povlja, Selca i Sumartin. Površina općine iznosi 53,00 km² te po zadnjem popisu stanovništva iz 2001. godine općina broji 1.977 stanovnika.

Naselja Novo Selo i Selca su smještena u unutrašnjosti otoka Brača i karakterizira ih duga pastirska tradicija kao i tradicija obrade kamena. Naselja Povlja i Sumartin se nalaze na sjevernoj odnosno jugoistočnoj obali otoka Brača i krase ih dugogodišnja pomorska tradicija i orijentiranost moru.

Općina Selca svojom stoljetnom tradicijom, ugodnom klimom i prekrasnom florom i faunom može, vodeći se načelima održivog razvoja, postaviti snažne temelje daljnjem razvoju i prosperitetu općine što je može prometnuti kao mjerilo uspješnosti za područje Splitsko-dalmatinske županije među manjim otočnim općinama.

1.2. Što je Mapa razvoja

Mapa razvoja je strateško-razvojni dokument koji se nadovezuje na već izrađenu strategiju razvoja zadanu u **Regionalnom operativnom programu Splitsko-dalmatinske županije**.¹

Mapa razvoja se sastoji od uvodnog dijela, objašnjenja pojmova, poveznice s Regionalnim operativnim programom, poveznica sa strategijom razvoja: ciljevima i prioritetima, **mjerama razvoja** te od provedbenih odredaba.

U ovom bitnom dokumentu za Općinu Selca navode se mjere koje su potrebne za ostvarenje ciljeva i strategije ROP-a Splitsko-dalmatinske županije, a na koju se nadovezuju mjere Općine Selca te na jednom mjestu elaborira preduvjete njihova provođenja, koristi za ciljane skupine, razdoblje i očekivane troškove te u konačnici načine evaluacije i monitoringa njihovih rezultata.

Dokument je proizišao iz niza diskusija i radionice koja je održana 14.10.2008. godine u općini Selca, kao i stručnog savjetovanja konzultantske kuće MICRO projekt d.o.o..

¹ ROP Splitsko-dalmatinske županije, Ekonomski fakultet-Split, Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije“, broj 7a/06)

Slika 1. Institucionalno-zakonski okvir stvaranja Mape razvoja Općina Selca

1.3. Što su mjere razvoja

Mjere razvoja su sustavno i metodološki obrađene projektne ideje Općine Selca na način da sadržavaju odgovore na sljedeća pitanja:

- Kojem cilju i prioritetu pripadaju?
- Opis projektne ideje?
- Koji su preduvjeti provođenja?
- Tko su odgovorne institucije za provedbu?
- Tko su krajnji korisnici?
- Koje je razdoblje provedbe?
- Koliki su očekivani troškovi?
- Koji su očekivani izvori financiranja?
- Koje su konačne beneficije?
- Na koji način će se pratiti i nadzirati provedba?

Mjere razvoja sastavni su dio Mape razvoja.

1.4. Povezivanje Mjera razvoja s planiranjem lokalnog proračuna

U trenutku kada se mjere razvoja izrade i kada ih usvoji Općinsko vijeće njihova provedba treba započeti **u što kraćem roku** kako bi se izbjegao vremenski jaz između razrade programa i njegove provedbe. Što je vremenski odmak veći, veći je i vremenski jaz pa je teže povezati mjere razvoja s planiranjem lokalnog proračuna. Realizacija Mape razvoja zahtijeva stoga **strogo vezivanje planiranja projekta s godišnjim ili višegodišnjim proračunskim planiranjem u lokalnoj zajednici.**

Proračun lokalnih zajednica mora biti zasnovan na **Provedbenom planu** koji proizlazi iz Mape razvoja. Kako bi se srednjoročni Provedbeni plan, koji pokriva razdoblje od 5 godina, proveo, potrebno je plan aktivnosti podijeliti na godišnje planove aktivnosti, koji sadrži projekte ili specifične korake projekata u slijedećoj godini.

Izrada proračuna za slijedeću fiskalnu godinu mora biti izravno povezana s izradom godišnjih planova aktivnosti. Povezanost između mjera razvoja i proračuna je ključan preduvjet uspješnog upravljanja održivim razvitkom.

1.5. Sudionici izrade Mape razvoja

Za izradu Mape razvoja Općine Selca primijenjena je provjerena metodologija izrade, vođena radnom skupinom u suradnji s konzultantskom kućom MICRO projekt d.o.o. koja je bila angažirana na istom od strane Općine Selca.

Radnu skupinu su sačinjavali **lokalni stručnjaci** (13 članova) iz različitih područja aktivnosti pod stručnim vodstvom **Direktora regije Maria Oršulića iz konzultantske kuće MICRO projekt d.o.o.** U radnoj skupini su bili zastupljeni predstavnici tijela koja su relevantna za postavljanje i određivanje Mape razvoja Općine Selca i to²:

- Ado Bošković, Udruženje obrtnika otoka Brača,
- Ante Arković, profesionalni ribar,
- Drago Štambuk, Pročelnik,
- Ivan Marijančević, Odjel za knjigovodstveno – računovodstvene poslove i komunalnu naknadu, voditelj odjela,
- Ivica Stančić, direktor Poljoprivredne zadruge Selca,
- Ivica Škrpaca, Načelnik Općine Selca,
- Josip Mošić, direktor, UFO BIANCO d.o.o., proizvodnja arhitektonskog i građevinskog kamena,
- Jozenka Nižetić, Predsjednik mjesnog odbora Novo Selo,
- Jurica Borojević, obrtnik,
- Leo Trutanić, obrtnik,
- Lucija Carević, Direktor Turističke zajednice općine Selca,
- Marčelo Štambuk, liječnik Hitne službe Doma zdravlja u Supetru,
- Mario Španja, Ravnatelj Osnovne škole Selca.

Mapa razvoja je proizašla iz brojnih prijedloga i rasprava radne skupine koji su rezultirali s definiranjem 24 razvojne mjere čija realizacija može doprinijeti razvoju općine. Ovom prilikom zahvaljujemo svima koji su doprinijeli stvaranju ovog **važnog dokumenta za Općinu Selca**.

² Popis sudionika radne skupine dan je u abecednom redu prema imenu

2. CILJEVI I PRIORITETI

2.1. *Poveznice s Regionalnim operativnim programom Splitsko-dalmatinske županije*

Članovi radne skupine Općine Selca su se pri izradi Mape razvoja svoje Općine vodili **Regionalnim operativnim planom Splitsko-dalmatinske županije** te su na temelju spomenutog dokumenta višeg reda izrađeni temelji Mape razvoja. Vizija razvoja Splitsko-dalmatinske županije nastala je na temelju SWOT analize u kojoj su jasno vidljivi potencijali i jakosti Županije koje treba u potpunosti iskoristiti. Ipak, SWOT analiza je prikazala i slabosti Županije, koje predstavljaju izazov s kojim će se u narednom periodu suočiti. Vizija je formirana na temelju dogovora članova stručnog/izrađivačkog tima i Županijske radne skupine. Nakon provedene socio-ekonomske analize i definiranja osnovnih elemenata SWOT analize, dobiveni su osnovni inputi temeljem kojih se krenulo u drugu fazu strateškog promišljanja razvoja Županije, a to je definiranje razvojne vizije te ciljeva, prioriteta i mjera kojima se "trasira" razvojni put Splitsko-dalmatinske županije u predviđenom razdoblju.

Važno je istaknuti da se proces stvaranja vizije za ROP pokazao značajnim iskustvom za županijske interesne skupine. Ono što se pokazalo osobito vrijednim je da su različite interesne skupine, od civilnih udruga, poslovnih zajednica i javne uprave, doprinijele procesu stvaranja vizije. Interesne skupine su identificirale zajedničko iskustvo, slabosti i izazove. Iz tog razloga, rezultati nastali kroz ROP, prije svega vizija i ciljevi djeluju kao vezivni faktor i izvor zajedništva između različitih interesnih skupina. Pri definiranju razvojnih ciljeva, predstavnici interesnih skupina su slijedili isti obrazac koji je poštivan tijekom cijelog dosadašnjeg procesa izrade ROP-a, a to je podjela na 4 područja (prostor, ljudski resursi i društvene djelatnosti, gospodarstvo i institucije (u najširem smislu)). Pri tome su, dakako bili svjesni da se svi ovi ciljevi, kao i prioriteta koji će iz njih proizići, međusobno snažno isprepliću i vrše povratne utjecaje. Ciljevi iz ROP-a su realni i odražavaju izazove s kojima je Županija suočena.

VIZIJA SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

**SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA JEST RAZVOJNO DINAMIČNA, OTVORENA
EUROPSKO-MEDITERANSKA REGIJA**

-Prostorno i funkcionalno integrirana (unutar regije i prema vani)

-Diverzificiranog konkurentnog gospodarstva

-Prepoznatljiva i privlačna zbog visoke kvalitete življenja, očuvanog okoliša, kulture i tradicije

-Utemeljena na kvalitetnim ljudskim resursima, snažnom partnerstvu i komunikaciji među svim razvojnim čimbenicima

Izvor: Regionalni operativni program Splitsko-dalmatinske županije, str. 129.

Na temelju vizije, Županija je u suradnji s Regionalnim partnerskim odborom utvrdila i dogovorila četiri strateška razvojna cilja s 16 pripadajućih razvojnih prioriteta.

STRATEŠKI CILJ I

**KONKURENTNO, DIVERSIFICIRANO, TEHNOLOŠKI NAPREDNO I SOCIOEKOLOŠKI
ODRŽIVO GOSPODARSTVO USMJERENO RASTU STANDARDA LOKALNOG
STANOVNIŠTVA**

Polazeći od teze kako je gospodarska osnova temelj svekolikom razvoju određenog prostora te od teze da proces tranzicije i restrukturiranja gospodarstva Županije još uvijek nije dovršen, unutar ovog cilja nastoji se istaknuti osnovne smjernice i načela te prioritete i mjere na kojima će se spomenuti proces zasnivati u narednom razdoblju. Uspješnost županijskog gospodarstva u narednom razdoblju mjerit će se upravo njegovom sposobnošću da se prevladaju prepreke bržem rastu, ali i sposobnošću da se iskoriste komparativne i konkurentske prednosti i interni razvojni potencijali koji nesumnjivo postoje.

Pri tome, naglasak se daje na tehnološko osuvremenjivanje i restrukturiranje gospodarstva Županije, njegovu daljnju diversifikaciju te regionalno umrežavanje i integriranje. Procesu diversifikacije i većoj fleksibilnosti treba doprinijeti daljnji razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva za što je nužno na razini Županije i lokalnih samouprava stvarati poticajne uvjete. U strukturi gospodarstva posebnu pažnju treba posvetiti turizmu i razvoju integrirane "turističke ekonomije" te potaknuti razvoj turističke infrastrukture i novog turističkog proizvoda regije s ciljem podizanja kvalitete i dodane vrijednosti u ovoj djelatnosti. Analiza je pokazala i nužnost jačanja poslovne klime i pogodnog okruženja za domaće i strane investitore. Proaktivni pristup u ovom području zahtjeva odgovarajuću institucionalnu infrastrukturu, organizirani sustav promocije razvojnih mogućnosti te sustav poticaja novim ulaganjima. Važno je naglasiti da su članovi Regionalnog partnerstva³ pri definiranju ovoga cilja inzistirali na naglašavanju nužnosti usmjeravanja razvoja gospodarstva ka podizanju standarda lokalnog stanovništva te socio-ekološkoj održivosti, svjesni činjenice da inzistiranje na samom rastu gospodarstva (ne uvažavajući interese i potrebe lokalnog stanovništva), vrlo često dovodi do pada društvenog standarda te socijalnih i ekoloških konflikata.⁴

³ Regionalno partnerstvo čini 32 osobe koje su kao predstavnici interesnih skupina Splitsko-dalmatinske županije sudjelovali u izradi Regionalno operativnog programa Splitsko-dalmatinske županije

⁴ Izvor: Regionalni operativni program Splitsko-dalmatinske županije

Prioriteti koji proizlaze iz prethodno definiranog strateškog cilja su:

- Prioritet 1: Tehnološko osuvremenjivanje, restrukturiranje i diversifikacija gospodarstva, uz naglasak na proizvodnju i usluge s većom dodanom vrijednošću;
- Prioritet 2: Razvoj malog i srednjeg poduzetništva;
- Prioritet 3: Razvoj turizma visoke kvalitete;
- Prioritet 4: Privlačenje domaćih i stranih investitora;

STRATEŠKI CILJ II

ODRŽIVO UPRAVLJANJE PRIRODNIM RESURSIMA I ZAŠTITA OKOLIŠA

Prostor sa svim svojim prirodnim i antropogenim obilježjima predstavlja temeljni razvojni resurs. Nažalost, dosadašnji razvoj u prostoru na području Splitsko-dalmatinske županije vrlo često se odvijao stihijno, ne uvažavajući pri tome nosivost njegovih kapaciteta. S obzirom na takve razvojne trendove, danas smo suočeni s brojnim problemima fizičke i funkcionalne devastacije prostora Županije, posebice u njenom priobalnom, ali i otočnom dijelu. Prevelika i nekontrolirana litoralizacija i urbanizacija nisu praćeni srazmjernim rastom prometne i komunalne infrastrukture, tako da je danas najveći dio priobalja i otoka suočen s problemima neadekvatne cestovne infrastrukture, nedovoljnog parkirališnog prostora, nedovoljnog opskrbljenosti vodom (posebice u ljetnoj sezoni), lošim sustavom odvodnje, neadekvatnim gospodarenjem komunalnim i tehnološkim otpadom, itd. S obzirom na rastući trend turističke potražnje, ali i poželjni razvoj gospodarstva i razvoj u prostoru općenito, ovi će problemi biti sve izraženiji jer se pritisak na prostor i njegove resurse drastično povećava. S druge strane, u zaobalju, ovi problemi naizgled nemaju isti intenzitet. Na žalost, razlog leži u drugom negativnom razvojnom trendu, onom iseljavanja i starenja tih područja. Stoga razvojne prioritete treba usmjeriti i prema infrastrukturnom opremanju zaobalja u cilju njegove integracije u ukupni prostor Županije, posebice u svjetlu europskih inicijativa prekogranične, ali i nužnosti međuzupanijske suradnje u nacionalnim razvojnim okvirima. U tom smislu, razvoj i podizanje kvalitete svih oblika prometne i komunalne infrastrukture, efikasnije gospodarenje otpadom te razvoj ukupnog energetskog sustava, s posebnim naglaskom na razvoj sustava i korištenje obnovljivih izvora energije, predstavljaju uvjet bez kojega se budući razvoj (kako gospodarstva, tako i standarda lokalnog stanovništva) ne može niti zamisliti.

Ujedno, podizanje kvalitete gospodarenja prostorom i učinkovitije očuvanje i zaštita okoliša jačanjem različitih institucija te svijesti lokalnog stanovništva i gospodarstva, garancija su da se razvoj u budućnosti neće odvijati stihijno i s nesagledivim posljedicama.

U tom smislu, treba osmisliti i razviti i sustave potpora održivim proizvodnjama i proizvodima, odnosno racionalnom korištenju i očuvanju prirodnih resursa u cjelini.⁵

Prioriteti koji proizlaze iz navedenog strateškog cilja su kako slijedi:

- Prioritet 5: Podizanje kvalitete i efikasnije gospodarenje prometnom infrastrukturom;
- Prioritet 6: Razvoj i podizanje usluga i sigurnosti vodoopskrbnog sustava i sustava odvodnje;
- Prioritet 7. Gospodarenje (komunalnim i tehnološkim) otpadom;
- Prioritet 8. Razvoj ukupnog energetskog sustava uz efikasnije korištenje energije;
- Prioritet 9. Podizanje kvalitete gospodarenja prostorom te učinkovitosti očuvanja i zaštite okoliša;

STRATEŠKI CILJ III

RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA, PODIZANJE RAZINE ZAPOSLENOSTI I SOCIJALNE KOHEZIJE UZ OPĆI RAST DRUŠTVENOG STANDARDA

Regionalni Operativni Program polazi od osnovne vizije da je cjelokupni razvoj usmjeren ka postizanju visoke kvalitete življenja cjelokupnog lokalnog stanovništva. U samu je viziju također ugrađeno polazište da se kvalitetan održiv razvoj može i mora zasnivati upravo na kvaliteti lokalnih ljudskih resursa. Restrukturiranje gospodarstva, razvoj poduzetništva i povećanje konkurentnosti regije, osim o ostalim čimbenicima (povećanju investicija, tehnološkom razvoju, razvoju novih proizvoda i tržišta,...) uvelike ovise o visoko osposobljenoj i fleksibilnoj radnoj snazi. Povećanje konkurentnosti gospodarstva Županije biti će uvelike posljedica povećanih ulaganja u razvoj ljudskih resursa. Visoka nezaposlenost predstavlja neiskorišten vrijedan resurs gospodarstva, a njezina dugotrajnost svakim danom sve više obezvrjeđuje te resurse i umanjuje njihovu zapošljivost jer su isključeni iz usvajanja novih znanja vezanih uz svakodnevne procese u poduzećima. Među temeljne gospodarske probleme Županije spadaju, osim nezaposlenosti i nizak stupanj dodane vrijednosti po zaposlenom (nizak stupanj inovativnosti), niska proizvodnost i profitabilnost. Navedeno je u tijesnoj vezi s osposobljenošću ljudskih resursa i u učinkovitim upravljanjem tim resursima. Bilo koji resurs, pa tako i ljudski valorizira se jedino ako se stavi u funkciju. Osobitost je ljudskog resursa da se on stavljanjem u funkciju ne troši i ne gubi na vrijednosti, već upravo obrnuto, jedino se kroz njihovo aktiviranje i uzajamno djelovanje ljudski resursi kontinuirano unaprjeđuju i razvijaju, a u njihovu međudjelovanju stvaraju se sinergijski učinci koji predstavljaju specifični ljudski kapital regije. Nužne dinamične promjene vezane uz uvođenje novih tehnologija ciklično će izazivati strukturnu tehnološku nezaposlenost

⁵ Izvor: Regionalni operativni program Splitsko-dalmatinske županije

ukoliko se ljudski resursi ne budu kontinuirano spremni i sposobni mijenjati i unapređivati tijekom cijeloga radnog (i životnog) vijeka. Suvremeno dinamično gospodarstvo ne može jamčiti trajnost istovrsnog radnog mjesta, već radnik mora biti spreman i sposoban za trajnu prilagodljivost, dakle trajnu zapošljivost. Svijest o nužnosti kontinuiranog i ciljanog unapređenja ljudskih resursa mora se promicati i kod poslodavaca. U poduzećima Županije još uvijek je prisutno pomanjkanje planova razvoja ljudskih resursa i nedovoljna ulaganja u obrazovanje i stručno usavršavanje. U mnogim poduzećima "kadrovska" funkcija predstavlja prvenstveno administrativnu umjesto menadžersku razvojnu funkciju. Tek s osmišljavanjem i ostvarenjem cjelovitog sustava razvoja zaposlenih (od operativnih radnika od managementa) biti će moguće jamčiti razvoj gospodarstva s istovremenim povećanjem zaposlenosti i modernizacije rada u poduzećima. Sustav cjelovitog i kontinuiranog unaprjeđivanja radnih resursa zahtijeva stvaranje ponude obrazovnih programa i obrazovnih procesa prilagođenih potrebama razvoja gospodarstva. To podrazumijeva bolju povezanost i interakciju između gospodarskih subjekata i obrazovnih institucija svih razina. Posebno treba istaknuti brigu lokalne zajednice o postizanju ravnopravnosti spolova u ostvarivanju osnovnog prava na rad te integriranju i koheziji onih njenih članova koji imaju smanjene radne sposobnosti. Paralelno s razvojem i podizanjem "kvalitete" ljudskih resursa Županije, nužno je raditi i na podizanju kvalitete življenja na svim područjima - zdravstvenom, socijalnom, kulturnom i športskom, odnosno na društvenom standardu, kako bi postali regija visoke kvalitete življenja.

Rast društvenog standarda se ne smije promatrati samo kao cilj dostizanja određene razine zajedničke i individualne potrošnje, već treba uzeti u obzir njegovu cirkularnu međuzavisnost s gospodarskim i ukupnim razvojem regije. Viši društveni standard omogućuje podizanje kvalitete ljudskih resursa kao preduvjeta unapređenja kvalitete gospodarskih aktivnosti i gospodarskog rasta, koji će za uzvrat omogućiti uvećanu materijalnu bazu podizanja društvenog standarda. U današnjem globaliziranom svijetu, kada su klikom kompjuterskog miša dostupni svi materijalni resursi, lokalna specifična znanja i sposobnosti utjelovljene u ljudskom kapitalu te specifični odnosi, veze i pravila ponašanja i povjerenja koji čine socijalni kapital regije, predstavljaju osnovu konkurentne prednosti. Zbog toga je ostvarenje ovog cilja uvelike preduvjet ostvarenja ostalih ciljeva, a definira se kroz tri osnovna prioriteta, usmjerena na podizanje kvalitete radnih resursa, na aktiviranje tih resursa te na osiguranje primjerene razine društvenog standarda u kojem će se ti resursi pravilno valorizirati i očuvati.⁶

Iz prethodno objašnjenog strateškog cilja proizlaze slijedeći prioriteti:

- Prioritet 10. Podizanje kvalitete radnih resursa i zapošljivosti stanovništva;
- Prioritet 11. Unaprjeđenje lokalnog tržišta rada;
- Prioritet 12. Podizanje razine društvenog standarda;

⁶ Izvor: Regionalni operativni program Splitsko-dalmatinske županije

STRATEŠKI CILJ IV

KVALITETNA INSTITUCIONALNA INFRASTRUKTURA, AKTIVNO CIVILNO DRUŠTVO I JAČANJE PARTNERSTVA SVIH SUDIONIKA RAZVOJNOG PROCESA U REGIJI

Svekoliki razvoj Splitsko-dalmatinske županije podrazumijeva i značajne iskorake u kvaliteti i radu podržavajućih institucija. To se odnosi na sve oblike formalnih i neformalnih institucija, prije svega na državne institucije (urede pojedinih ministarstava i Ured državne uprave), čija je uloga u dosadašnjem razvoju Županije, bila prvenstveno pasivna. Nužno je također poboljšavati i kapacitiranost i kvalitetu lokalne samouprave, posebno na otocima i područjima posebne državne skrbi te poboljšavati suradnju i protočnost informacija u horizontalnom i vertikalnom smislu. Nadalje, jačanje financijskog potencijala svih institucionalnih segmenata razvoja uvjet je bez kojeg nema progressa. To se odnosi prije svega na razvoj poduzetničke kulture i podržavajuće infrastrukture, što predstavlja proces koji zahtijeva planiranje (strategiju) te izgradnju odgovarajuće organizacijske strukture, najčešće istovremeno u okviru nadležnih državnih organa (Županije), ali i privatne poduzetničke inicijative (poduzeća za plasman brojnih poslovnih usluga i poslovno savjetovanje). Istovremeno, zbog loše financijske kapacitiranosti JLS za provođenje razvojnih projekata, u narednom razdoblju nužno je uspostaviti precizniji sustav mjerenja i praćenja fiskalnog kapaciteta JLS te u vezi s tim razraditi kriterije i pravedan sustav dodjele razvojnih pomoći i potpora. Ovaj problem treba integrirati u novi i efikasniji sustav financiranja područja s razvojnim problemima (otoci, PPDS, brdsko-planinska područja). Nužno je, također, razmotriti mogućnost uvođenja prireza na porez na dohodak u onim općinama koje ovim instrumentom mogu unaprijediti stanje lokalnih financija i njihov razvojni potencijal. Potrebno je opreznije pristupiti formiranju novih JLS, osobito općina(ica) koje nemaju dovoljno sredstava za financiranje lokalnih javnih funkcija što unaprijed ograničava njihovu

učinkovitost. Potrebno je unaprijediti upravljanje kapitalnim investicijama, osobito proračunsko planiranje i programiranje u skladu sa suvremenim dosezima u javnim, odnosno lokalnim financijama. S obzirom na sve brojnije oblike udruživanja građana u različite forme organizacija (udruga i društava) i općenito porast značenja sektora civilnog društva u razvoju lokalne zajednice, na području Županije je nužno podsticati njihov rad, kako u smislu edukacije, tako i kroz različite oblike financijske potpore njihovom radu i međusobnom povezivanju.

Osnovni preduvjet za uključivanje građana, odnosno zajednice, u sustave odlučivanja jest razvijena demokratska struktura na svim razinama, pa tako i na razini regionalne samouprave. Da bi se postiglo njihovo djelatno uključivanje, potrebno je demokratsku strukturu nadopuniti s više neformalnih ili poluformalnih (savjetodavnih) kanala, koji različitim skupinama i dijelovima lokalne zajednice omogućuju proširenje komunikacije i utječu na procese donošenja odluke.

U Splitsko-dalmatinskoj županiji primjećujemo tzv. «sporadično partnerstvo» tj. partnerstvo bez utemeljenih programa. Županija, lokalne samouprave (gradovi i općine) te poslovni sektor relativno često raspisuju javne natječaje za određenu vrstu projekata. Međutim, kako ne postoje izrađeni programi razvoja te međusektorska povezanost, rezultati su minorni.⁷

Prioriteti koji proizlaze iz prethodnog strateškog cilja su:

- Prioritet 13. Jačanje izvršnih i administrativnih sposobnosti i financijskog potencijala lokalne i regionalne samouprave;
- Prioritet 14. Poticanje razvoja civilnog društva;
- Prioritet 15. Jačanje partnerskih odnosa na svim razinama;
- Prioritet 16. Regionalna razvojna agencija;

Općina Selca se oslanja na navedene ciljeve i prioritete te s njima usklađuje vlastite mjere imajući na umu da se samo usklađenošću planova višeg i nižeg reda mogu postići zadani ciljevi.

⁷ Izvor: Regionalni operativni program Splitsko-dalmatinske županije

3. MJERE RAZVOJA OPĆINE SELCA

3.1. Uvod

Mjere razvoja Općine Selca predstavljaju najvažniji dio Mape razvoja Općine. Općenito rečeno, mjere su srednjoročni putevi za postizanje prioritetnih ciljeva, a njima se također omogućava iskorištavanje postojećih resursa. Mjere razvoja predstavljaju konkretizaciju strategije, tj. ciljeva i prioriteta. Razvojne mjere služe kao smjer razvoja, koje su na snazi dok se u cijelosti ne postignu postavljeni ciljevi. One su, u tehničkom smislu, most između strateških ciljeva i konkretnih razvojnih projekata. Bez njih planirani razvoj ne bi imao konkretno uporište te se u konačnici ne bi ni ostvario. Tokom radne skupine Općine Selca metodom *Brainstorminga* iskristalizirane su glavne projektne ideje koje su prihvaćene u izradi ovog strateškog dokumenta. U piramidalnoj strukturi mjere su jedini opipljivi i vidljivi dio strategije razvoja pojedine jedinice lokalne samouprave.

Slika 2. Strategija razvoja pojedinih JLS

Mjere razvoja sadržane su u pojedinim ciljevima i prioritetima razvoja jedinice lokalne samouprave. Konkretno, u Općini Selca preuzeti su ciljevi iz Regionalnog operativnog programa Splitsko-dalmatinske županije te se na taj način stvara koleracija razvojnih smjerova općine Selca i Splitsko-dalmatinske županije.

3.2. *Prijavljivanje razvojnih projekata za mrežu projekata u regionalnom operativnom programu*

Provedba ROP-a

Zbog učinkovite provedbe ROP-a Županija će formirati Regionalni partnerski odbor (RPO) u koji će imenovati predstavnike svih zainteresiranih strana, vodeći računa o četiri glavna načela (odgovornost, posvećenost, transparentnost i otvorenost). Osim RPO-a Županija će imenovati i Jedinicu za upravljanje programom, koja će biti sastavljena od stručnjaka iz struktura Županije. Jedinica za upravljanje programom bi trebala pomagati provedbu ROP-a (razvojem novih projekata i privlačenjem dodatnih financijskih sredstava). Ona će raditi u partnerstvu s Delegacijom Europske komisije koja je zadužena na vanjski nadzor i financijsku kontrolu programa prema procedurama EU. U fazi provedbe ROP-a, uključuju se i razni donatori koji imaju interese u regiji. Oni bi trebali podupirati samo one projekte koji su proizašli iz ROP-a, kako bi se održala dosljednost planiranja razvoja. Županija uspostavlja mehanizam za koordinaciju financiranja (i za međunarodna i za nacionalna financijska sredstva). Izrada projekata Jedinica za upravljanje programom utvrdit će prikladne projekte na temelju prioriteta i mjera ROP-a.

3.2.1. **Kriteriji za odabir projekata Regionalnog Operativnog Programa Splitsko-dalmatinske županije**

Kriterij odabira projekta i financiranje u sklopu mjera temeljit će se na konkurentnosti. Prijedlozi projekata koji najbolje zadovoljavaju financijske kriterije imat će više šansi za financiranje iz ROP-a, a izvjesno je da neki prijedlozi projekata vjerojatno neće udovoljiti zadanim kriterijima.

Sljedeći kriteriji su apsolutni preduvjet za financiranje iz ROP-a:

1. Prijedlog projekta mora zadovoljiti zahtjeve iz Mjera i Prioriteta ROP-a;
2. Prijedlog projekta mora jednoznačno doprinositi definiranim ciljevima;
3. Prijedlog projekta mora doprinijeti zadovoljavanju indikatora praćenja i evaluacije;
4. Prijedlog projekta moraju poduprijeti sve zainteresirane strane;
5. Prijedlog projekta mora imati osigurane druge izvore sufinanciranja u minimalnom iznosu od 20% od ukupne vrijednosti projekta;
6. Prijedlog projekta mora se temeljiti na partnerstvu (između barem dva partnera);
7. Prijedlog projekta mora imati dobro razvijenu upravljačku projektnu strukturu za ostvarivanje ciljeva projekta.

Prijedlozi projekta bit će također povoljnije ocijenjeni ukoliko zadovoljavaju jedan ili više od sljedećih kriterija:

- Značaj za cijelu županiju;
- Broj izravno i/ili neizravno osiguranih radnih mjesta;
- Angažiranje drugih izvora financiranja, naročito sredstava iz privatnih fondova;
- Strateška integracija s drugim lokalnim i nacionalnim politikama i međusektorskim; temama EU-a o informacijskom društvu, okolišu, jednakim mogućnostima i partnerstvu;
- Učinci dodatne vrijednosti kao što su produktivni odnosi između gospodarstva, civilnih udruga i obrazovnih ustanova te doprinos raznovrsnosti gospodarstva;
- Izgradnja kapaciteta poboljšavanjem organizacijskih, upravljačkih ili radnih vještina koje potiču rast i razvoj;
- Demonstracija dugoročne održivosti projekta poslije sufinanciranja EU-a;
- Promicanje socijalne uključenosti ponudom novih prilika marginaliziranim sektorima društva;
- Demonstracija ravnoteže između projektnih komponenti - radova, usluga i nabave.

Svaki projekt bi trebao ciljati na neke od sljedećih pokazatelja utjecaja:

- Stvoreno zapošljavanje u tvrtkama ili institucijama koje ne bi postojalo bez ovog programa (posebice žene i osobe smanjenih radnih sposobnosti);
- Sačuvano zapošljavanje koje bi bilo izgubljeno bez ovog programa;
- Smanjenje vremena putovanja (vrijeme putovanja x troškovi putovanja/količina putnika);
- Povećanje dostupnosti (dostupnost omogućena novom transportnom infrastrukturom te korištenjem najučinkovitijih i kombiniranih načina prijevoza);
- Povećanje kvalitete postojeće prometne infrastrukture (lokalne ceste, parkirališta, morske luke, zračna infrastruktura itd.);
- Smanjeno onečišćenje;
- Poboljšanje sustava monitoringa okoliša (veći broj inspekcijskih izvoda, intervencija...)
- Povećani energetske kapaciteti;
- Odgovarajuća opskrbljenost energijom (novom ili nadograđenom energetskom mrežom);
- Cijena za krajnjeg korisnika (smanjenje cijene energije);
- Povećanje postotka obnovljivih izvora energije;
- Povećani kapaciteti vodoopskrbe;
- Odgovarajuća opskrbljenost vodom (novom ili nadograđenom vodovodnom mrežom);
- Cijena za krajnjeg korisnika (smanjenje cijene vode);
- Povećanje usluga informatičke tehnologije;
- Povećanje aktivnosti u poslovnom povezivanju (clusteri i drugi oblici povezivanja);
- Porast broja proizvoda i usluga s većom dodanom vrijednošću;
- Povećano tržište za nove proizvode;
- Novi i postojeći mali i srednji poduzetnici koji dobivaju financijski poticaj;
- Broj novih gospodarskih subjekata, uključivo zadruge;
- Broj razvijenih kvalitetnih usluga poslovne podrške;

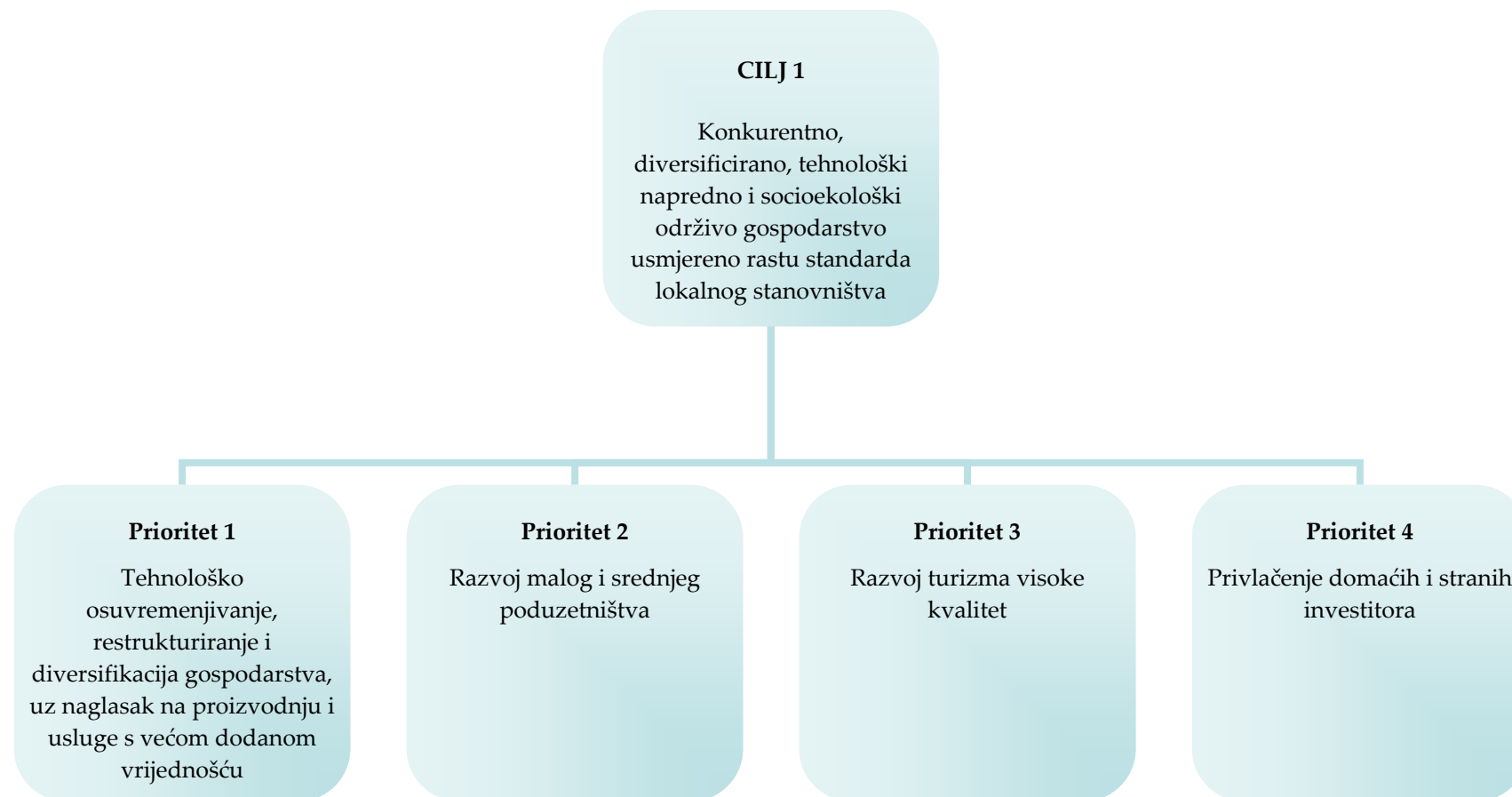
- Broj danih poslovnih savjeta, uključujući i one dane zadrugama;
- Broj tehnoloških parkova, centara, poduzetničkih zona;
- Broj obučeni rukovoditelja, zaposlenika, poduzetnika i poljoprivrednika;
- Razina investicija u malom i srednjem poduzetništvu;
- Povećanje investicija u Županiji;
- Novi turistički proizvodi;
- Nove manifestacije i kulturna zbivanja kao dio turističke ponude;
- Broj destinacija nositelja eko-labela;
- Povećanje turističke posjećenosti (boravka gostiju), naročito u vansezonskom razdoblju;
- Povećanje broja smještajnih kapaciteta;
- Privlačenje međunarodnih brendova u hotelskoj industriji;
- Broj smještajnih objekata, ali i ostalih gospodarskih subjekata s eko-certifikatima (uključivo standarde ISO 14001);
- Porast broja ruralnih domaćinstava koja pružaju turističke usluge;
- Porast broja i duljine rekreacijskih i edukativnih staza namijenjenih turistima;
- Broj zainteresiranih strana koje sudjeluju u nacrtima lokalnih razvojnih planova, radnim grupama, društvenim inicijativama;
- Broj potpomognutih lokalnih zajednica i grupa;
- Broj pruženih usluga ugroženoj populaciji;
- Smanjenje društvene netrpeljivosti;
- Broj inicijativa na tržištu rada;
- Broj osoba uključenih u provedene društvene aktivnosti;
- Povećani broj objekata društvenog standarda kao i povećanje investicija u podizanje kvalitete postojećih (u obrazovanju, zdravstvu, kulturi, socijalnoj skrbi);
- Povećanje efikasnosti lokalne i regionalne administracije (primarno brzina i kvaliteta usluga sektoru gospodarstva i stanovništva);
- Veća sigurnost i zaštita ljudi i imovine.

Projektne ideje moraju se pozivati na **prioritete i mjere** Regionalnog operativnog programa.

Aplikaciju sredstava za realizaciju projektnih ideja, tj. mjera razvoja moguće je ubrzati i olakšati posredstvom stručnog savjetovanja.

3.3. Popis razvojnih mjera Općine Selca unutar pripadajućih prioriteta i ciljeva

Slika 3. Grafički prikaz strateškog cilja I i pripadajućih prioriteta

PRIORITET 1: Tehnološko osuvremenjivanje, restrukturiranje i diversifikacija gospodarstva ,uz naglasak na proizvodnju i usluge s većom dodanom vrijednošću

MJERA 1: Otvaranje novih kamenoloma⁸

MJERA 2: Redefiniranje pozicije otoka Brača u djelatnosti eksploatacije kamena⁹

MJERA 3: Otkup terena za gospodarsku zonu od strane općine

MJERA 4: Uređenje ribarske luke (operativne obale)

PRIORITET 2: Razvoj malog i srednjeg poduzetništva

MJERA 5: Sustavna edukacija gospodarstvenika

PRIORITET 3: Razvoj turizma visoke kvalitete

MJERA 6: Ponovno otvaranje hotela u Poveljima, Hotel Galeb

MJERA 7: Otvaranje hotela na području Sumartin-Puntinak

MJERA 8: Rekonstrukcija - Didolića dvori

MJERA 9: Pokretanje zakonskih procedura za otvaranje i rekonstrukciju hotela Novaković

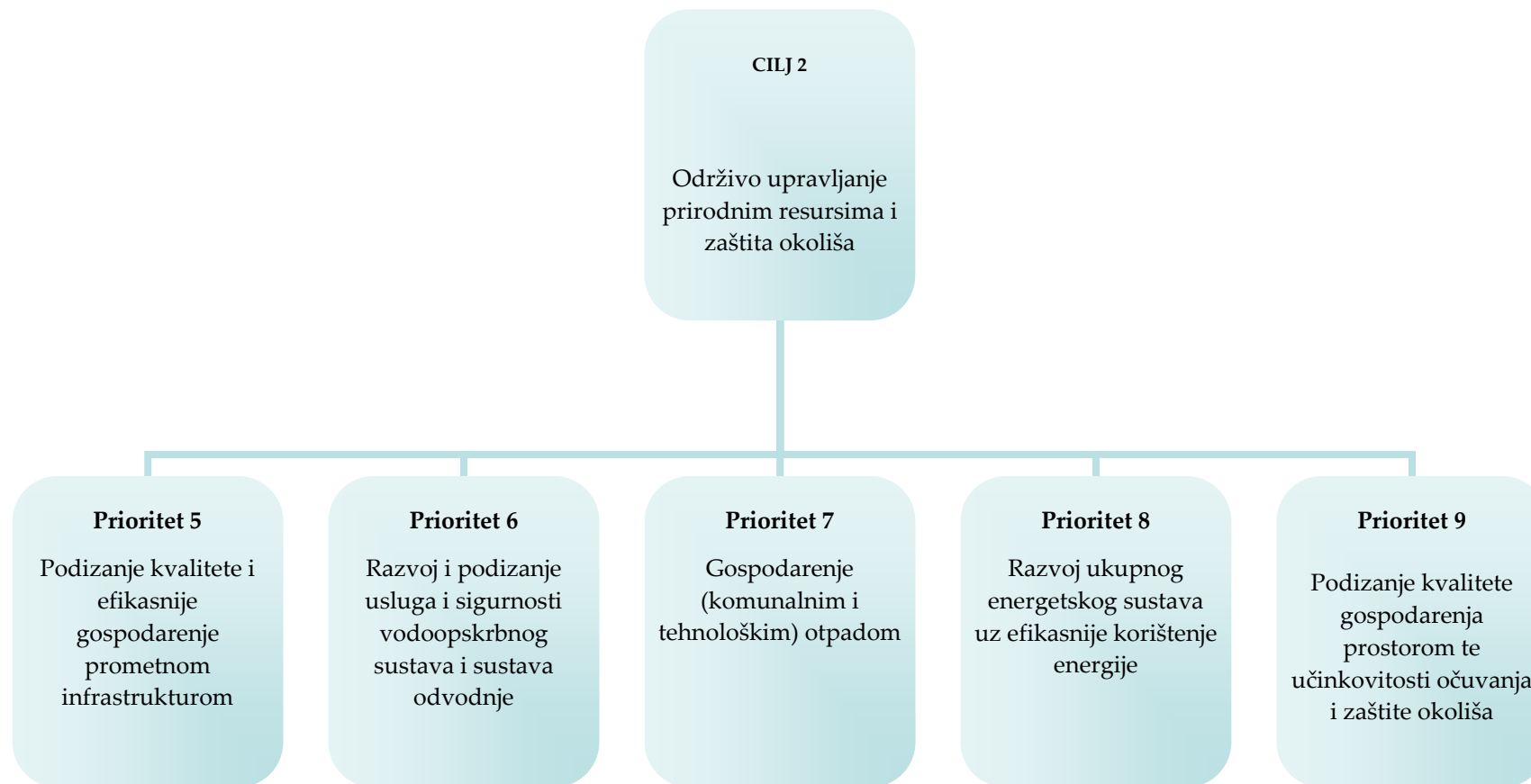
PRIORITET 4: Privlačenje domaćih i stranih investitora

Tijekom izrade Mape Razvoja Općine Selca nije prepoznata potreba za kreiranjem mjera temeljenih na gore navedenom prioritetu. Ipak ostaje otvorena mogućnost da se u budućnosti ukaže ta potreba te da dođe do kreiranja novih mjera unutar pripadajućih ciljeva i prioriteta.

⁸ Prema Zakonu o prostornom uređenju i gradnji (NN76/2007), članku 51, stavku 2, otok Brač izuzet je iz stavka 1, istog članka po kojem se ne dozvoljava planiranje, izdavanje lokacijskih dozvola ili rješenja o uvjetima građenja za građevine namijenjene za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina u zaštićenom obalnom pojasu.

⁹ IBID

Slika 4. Grafički prikaz strateškog cilja II i pripadajućih prioriteta

PRIORITET 5: Podizanje kvalitete i efikasnije gospodarenje prometnom infrastrukturom

MJERA 10: Izgradnja nove županijske ceste Povlja-Pučišća

MJERA 11: Trajektno pristanište na kopnu (Makarska)

PRIORITET 6: Razvoj i podizanje usluga i sigurnosti vodoopskrbnog sustava i sustava odvodnje

Tijekom izrade Mape Razvoja Općine Selca nije prepoznata potreba za kreiranjem mjera temeljenih na gore navedenom prioritetu. Ipak ostaje otvorena mogućnost da se u budućnosti ukaže ta potreba te da dođe do kreiranja novih mjera unutar pripadajućih ciljeva i prioriteta.

PRIORITET 7: Gospodarenje (komunalnim i tehnološkim) otpadom

MJERA 12: Sanacija odlagališta komunalnog otpada (3 pozicije)

PRIORITET 8: Razvoj ukupnog energetskeg sustava uz efikasnije korištenje energije

Tijekom izrade Mape Razvoja Općine Selca nije prepoznata potreba za kreiranjem mjera temeljenih na gore navedenom prioritetu. Ipak ostaje otvorena mogućnost da se u budućnosti ukaže ta potreba te da dođe do kreiranja novih mjera unutar pripadajućih ciljeva i prioriteta.

PRIORITET 9: Podizanje kvalitete gospodarenja prostorom te učinkovitosti očuvanja i zaštite okoliša

MJERA 13: Sanacija ruševnih objekata opasnih po život

MJERA 14: Uređenje obalnog pojasa od Sumartina do Puntinka

MJERA 15: Spomenik Mariju Puratiću uz sanaciju gata Stari most u Sumartinu (kolotur na mulu)

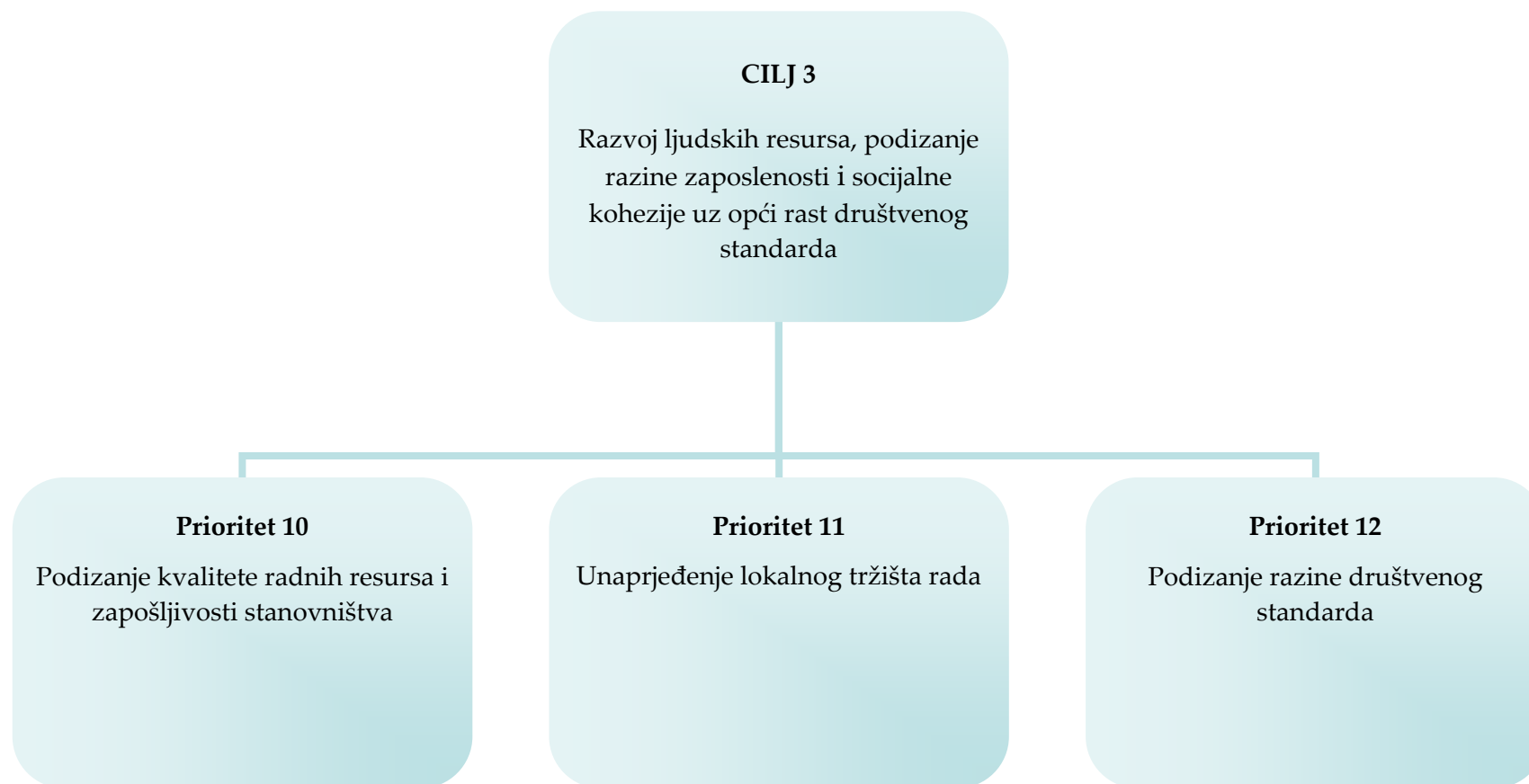
MJERA 16: Uređenje općinske plaže u Sumartinu s pripadajućom infrastrukturom

MJERA 17: Sanacija svih ranokršćanskih crkvice na području općine

MJERA 18: Zaštita i istraživanje rimske vile Rustika u Bunjama

MJERA 19: Rekonstrukcija Kaštel Vusio

Slika 5. Grafički prikaz strateškog cilja III i pripadajućih prioriteta

PRIORITET 10: Podizanje kvalitete radnih resursa i zapošljivosti stanovništva

Tijekom izrade Mape Razvoja Općine Selca nije prepoznata potreba za kreiranjem mjera temeljenih na gore navedenom prioritetu. Postoji mogućnost da se uskoro stvori potreba za mjerama kvalitete radnih resursa nakon aktiviranja prve faze rada gospodarske zone u Selcima.

PRIORITET 11: Unaprjeđenje lokalnog tržišta rada

Tijekom izrade Mape Razvoja Općine Selca nije prepoznata potreba za kreiranjem mjera temeljenih na gore navedenom prioritetu. Ipak ostaje otvorena mogućnost da se u budućnosti ukaže ta potreba te da dođe do kreiranja novih mjera unutar pripadajućih ciljeva i prioriteta.

PRIORITET 12: Podizanje razine društvenog standarda

MJERA 20: Osnivanje centra za kulturu (multimedijalni centar)

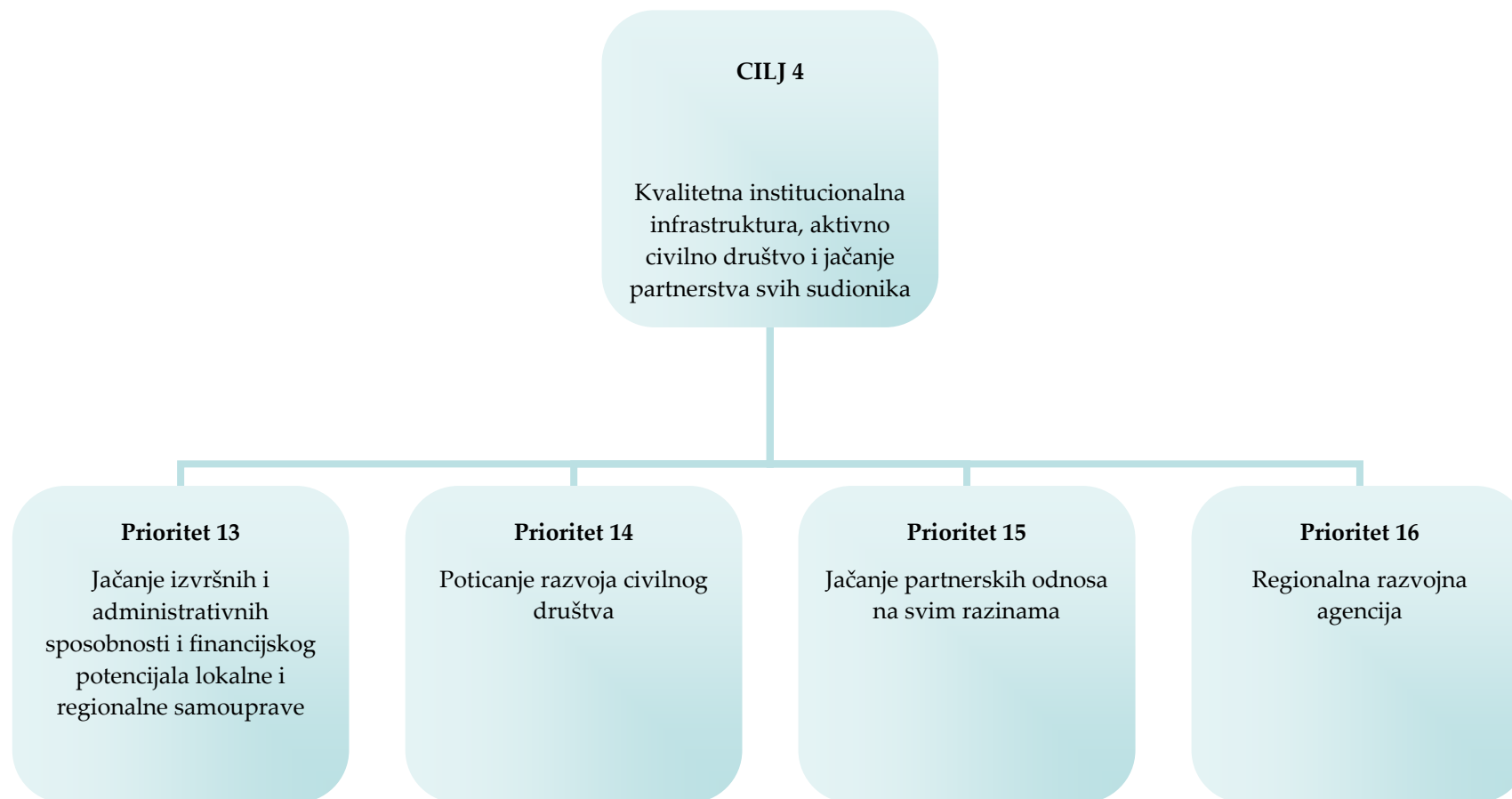
MJERA 21: Izgradnja tri dječja igrališta

MJERA 22: Otvaranje doma za stare i nemoćne

MJERA 23: Osnivanje centra za pomoć u kući

MJERA 24: Izgradnja školske sportske dvorane

Slika 6. Grafički prikaz strateškog cilja IV i pripadajućih prioriteta

PRIORITET 13: Jačanje izvršnih i administrativnih sposobnosti i financijskog potencijala lokalne i regionalne samouprave

Tijekom izrade Mape Razvoja Općine Selca nije prepoznata potreba za kreiranjem mjera temeljenih na gore navedenom prioritetu. Ukoliko se u budućnosti ukaže potreba, postoji mogućnost kreiranja mjera unutar ovog konkretnog prioriteta.

PRIORITET 14: Poticanje razvoja civilnog društva

Tijekom izrade Mape Razvoja za Općinu Selca nije uočena potreba za kreiranjem mjera temeljenih na gore navedenom prioritetu, no u slučaju da se ukaže potreba, pristupit će se izradi mjera u skladu s navedenim prioritetom.

PRIORITET 15: Jačanje partnerskih odnosa na svim razinama

Iako tijekom izrade Mape Razvoja Općine Selca nije prepoznata potreba za kreiranjem mjera na temelju gore navedenog prioriteta, u slučaju da se ta potreba ukaže u nekom budućem razdoblju, postoji mogućnost njihovog kreiranja.

PRIORITET 16: Regionalna razvojna agencija

Tijekom izrade Mape Razvoja Općine Selca nije prepoznata potreba za kreiranjem mjera prema ovom prioritetu, međutim, u slučaju da se ukaže potreba, postoji mogućnost njihovog kreiranja unutar pripadajućeg prioriteta.

3.4. *Struktura obrazaca razvojnih mjera*

U daljnjem tekstu opisana je struktura obrazaca razvojnih mjera koji se nalaze u prilogu. Dana su objašnjenja radi lakšeg praćenja dokumenta, izbjegavanja nesporazuma i snalaženja u pojedinim razvojnim mjerama.

- **Naziv razvojne mjere**
Prikazuje **osnovno** značenje pojedine mjere razvoja
- **Jedinica lokalne samouprave**
Ukoliko se pojedini programi razvoja rade za više jedinica lokalne samouprave važno je utvrditi na koju JLS se odnosi pojedina mjera kako ne bi došlo do preklapanja sličnih mjera razvoja u različitim JLS te po potrebi organizirati suradnju različitih JLS u realizaciji projekata od zajedničkog interesa.
- **Operativni program**
U različitim razdobljima mogu biti izrađeni različiti razvojni programi na različitim razinama odlučivanja. Na lokalnoj razini postoje Programi ukupnog razvoja i Mape razvoja, dok na regionalnoj razini postoje Regionalni operativni programi. Pojedine mjere razvoja mogu biti sadržane u različitim programima razvoja.
- **Cilj**
Svaka strategija razvoja sadrži strateške ciljeve. Izrađuju se na radnim skupinama na kojima se i u konačnici definiraju. U praksi, strategija razvoja sadrži od tri do pet ciljeva. Važno je utvrditi kojem cilju pripada pojedina mjera.
- **Prioritet**
Svaki pojedini cilj unutar sebe ima razrađene prioritete. Kao i ciljevi, svaki prioritet se utvrđuje na radnim skupinama na kojima sudjeluju lokalni stručnjaci iz pojedinih područja. U pravilu se utvrđuju dva do četiri prioriteta unutar pojedinog cilja.
- **Kategorizacija mjere**
Kategorizacija mjera prikazuje na koju kategoriju razvoja se odnosi pojedina mjera. U praksi postoji niz kategorija kao što su zdravstvo i socijalno zbrinjavanje, obrazovanje, zaštita okoliša, šport, komunalna infrastruktura itd.
- **Opis mjere**
Opis mjere prikazuje točno određenu lokaciju na kojoj se mjera izvodi, fazi u kojoj se nalazi te kategoriju stanovništva koja će u najvećoj mjeri imati koristi od projekta. Također, opisom je riješena dvojba radi li se o izradi dokumentacije (razvojna strategija određene gospodarske grane) ili o izgradnji i sanaciji određenih objekata.

- **Preduvjeti provođenja mjere**
Preduvjeti provođenja mjere pokazuju koje se radnje trebaju izvršiti prije nego se krene u realizaciju razvojnog projekta. Postoji mogućnost da se krene u realizaciju razvojne mjere a da su preskočeni određeni koraci koje treba učiniti prije. Važno je naglasiti kako se ne moraju zadovoljiti sve prethodni koraci, što ovisi o kojem tipu razvojne mjere se radi.
- **Odgovorne institucije**
Različite razvojne mjere zahtijevaju različite odgovorne institucije. Utvrđivanjem odgovorne institucije onemogućuje se prebacivanje odgovornosti s jedne institucije na drugu ukoliko dođe do zastoja u realizaciji projekta.
- **Odgovorna osoba u JLS**
S obzirom da se razvojne mjere realiziraju na području pojedine JLS potrebno je utvrditi pojedince koji bi bili odgovorni za praćenje i nadgledanje realizacije razvojne mjere.
- **Razdoblje provedbe**
Razdobljem provedbe okvirno se definira potrebno vrijeme za provedbu određene mjere razvoja. Potrebno vrijeme je nužno dobro isplanirati prvenstveno zbog donošenja proračunskog okvira. Dobro utvrđeno vrijeme provedbe uvelike olakšava planiranje ostalih razvojnih aktivnosti.
- **Rokovi**
Rokovi pokazuju najpovoljniji vremenski okvir u kojemu se mjera treba ostvariti. Najpovoljniji vremenski okvir znači balansiranje mogućnosti financiranja, vremenskih prilika i ostalih čimbenika i koji mogu utjecati na izvedbu projekta.
- **Ukupan proračun mjere**
Ukupan proračun mjere pokazuje cjelokupan iznos koji treba uložiti. Ukazuje na potrebu potrage za dodatnim izvorima financiranja ukoliko se razvojna mjera ne može financirati iz jednog izvora.
- **Uloženo do sada**
Određeni projekti mogu biti pokrenuti i prije izrade Mape razvoja Stoga je bitno znati koliko je do sada uloženo i iz kojih su fondova financirani projekti. Poznavanje financijskog tijeka olakšava upravljanje razvojnim projektima.
- **Očekivani iznosi financiranja**
Očekivani iznos financiranja prikazuje iz kojih se sredstava financira određena mjera. Ova stavka je važna odgovornim osobama i institucijama kako bi u određenom trenutku znali, ukoliko dođe do zastoja u realizaciji, kome se obratiti s pitanjem vezanim za financiranje projekta.

4. PROVEDBENE ODREDBE

4.1. *Provedbeni plan za razdoblje od 2008. - 2013.*

4.1.1. **Uvod**

Provedbeni plan sadržava:

- **Mjeru ili projekt**

Ciljevi koji su zadani u strategiji ROP-a Splitsko-dalmatinske županije bit će postignuti uspješnom provedbom mjera. Planiranje počinje od apstraktne želje budućeg stanja koja se formulira u viziju te se preko razvojnih ciljeva spušta na mjere nužne za postizanje razvojnih ciljeva što nas opet približava viziji, odnosno konkretizira se apstraktno stanje.

- **Odgovornu instituciju**

Identifikacija odgovorne institucije nužna je zbog utvrđivanja područja odgovornosti te predanosti provedbi programa. Odgovorna institucija detaljno planira mjere, odnosno:

- oblikuje koncepcije financiranja,
- provodi natječaje,
- nadzire i ocjenjuje provedbu mjera.

- **Razdoblje provedbe**

Određivanje razdoblja provedbe nužno je zbog planiranja tijekom financijskih resursa, međuovisnosti mjera te apsorpcijskih kapaciteta provedbenih institucija.

- **Očekivane rashode tijekom razdoblja provedbe**

Predviđanje očekivanih rashoda omogućit će povezivanje s aktualnim proračunom Općine (ili drugim izvorom financiranja) te će služiti kao podloga za buduće proračune i pronalaženje sredstava.

- **Bilješke**

Posljednji stupac namijenjen je značajnim bilješkama koje pridonose boljem razumijevanju posebnosti pojedinih mjera. Napomene uvijek pomažu u pojašnjavanju specifičnih pitanja vezanih uz pojedinu mjeru.

4.1.2. Provedbeni plan

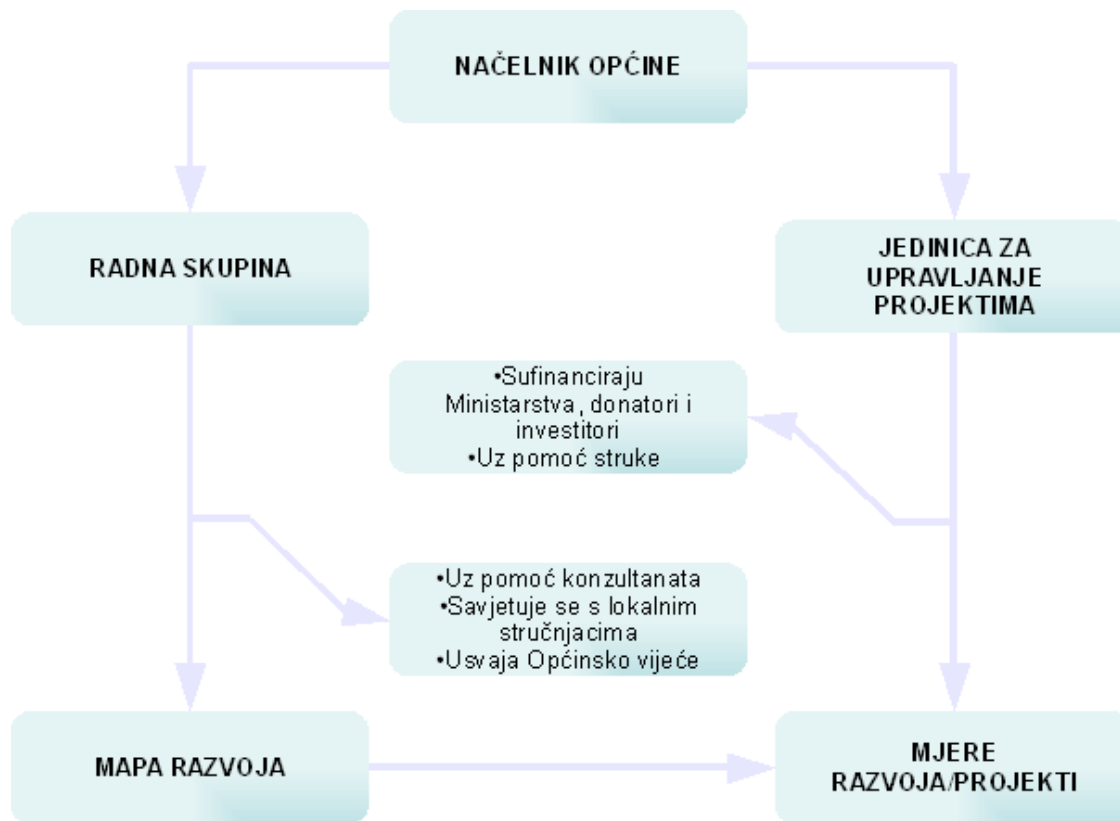
Tablica 1. Provedbeni plan aktivnosti za JLS

R.B.	Mjera	Odgovorna institucija	Razdoblje provedbe	Očekivani rashodi	Bilješke
1	MJERA 1: Otvaranje novih kamenoloma	Općina Selca, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	Jedna godina	Nije definirano	
2	MJERA 2: Redefiniranje pozicije otoka Brača u djelatnosti eksploatacije kamena	Općina Selca	Četiri godine	Nije definirano	
3	MJERA 3: Otkup terena za gospodarsku zonu od strane općine	Općina Selca	Tri godine	Nije definirano	
4	MJERA 4: Uređenje ribarske luke (operativne obale)	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	Tri godine	Nije definirano	
5	MJERA 5: Sustavna edukacija gospodarstvenika	Općina Selca	Kontinuirano	Nije definirano	
6	MJERA 6: Ponovno otvaranje hotela u Poveljima, Hotel Galeb	Općina Selca	Tri godine	Nije definirano	
7	MJERA 7: Otvaranje hotela na području Sumartin-Puntinak	Općina Selca	Tri godine	Nije definirano	

8	MJERA 8: Rekonstrukcija - Didolića dvori	Općina Selca	Tri godine	Nije definirano	
9	MJERA 9: Pokretanje zakonskih procedura za otvaranje i rekonstrukciju hotela Novaković	Hrvatski fond za privatizaciju	Pet godina	Nije definirano	
10	MJERA 10: Izgradnja nove županijske ceste Povlja-Pučišća	Splitsko-dalmatinska županija	Pet godina	Nije definirano	
11	MJERA 11: Trajektno pristanište (na kopnu)	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	Pet godina	20.000.000,00 kn	
12	MJERA 12: Sanacija odlagališta komunalnog otpada (3 pozicije)	Općina Selca	Jedna godina	500.000,00 kn	
13	MJERA 13: Sanacija ruševnih objekata opsanih po život	Općina Selca	Pet godina	Nije definirano	
14	MJERA 14: Uređenje obalnog pojasa od Sumartina do Puntinka	Općina Selca i Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	Tri godine	Nije definirano	
15	MJERA 15: Spomenik Mariju Puratiću uz sanaciju gata Stari most u Sumartinu (kolotur na mulu)	Općina Selca	Dvije godine	10.000.000,00 kn	
16	MJERA 16: Uređenje općinske plaže u Sumartinu s pripadajućom infrastrukturom	Općina Selca	Dvije godine	Nije definirano	
17	MJERA 17: Sanacija svih ranokršćanskih crkvice na području općine	Općina Selca i konzervatori	Pet godina	Nije definirano	

18	MJERA 18: Zaštita i istraživanje rimske vile Rustika u Bunjama	Općina Selca	Tri godine	Nije definirano	
19	MJERA 19: Rekonstrukcija Kaštel Vusio	Općina Selca i konzervatori	Pet godina	Nije definirano	
20	MJERA 20: Osnivanje centra za kulturu (multimedijalni centar)	Općina Selca	Dvije godine	500.000,00 kn	
21	MJERA 21: Izgradnja tri dječja igrališta	Općina Selca	Jedna godine	500.000,00 kn	
22	MJERA 22: Otvaranje doma za stare i nemoćne	Općina Selca	Pet godina	Nije definirano	
23	MJERA 23: Osnivanje centra za pomoć u kući	Općina Selca	Tri godine	Nije definirano	
24	MJERA 24: Izgradnja školske sportske dvorane	Općina Selca	Četiri godine	15.000.000,00 kn	

Slika 7. Struktura odgovorna za izradu i provedbu Mape razvoja

Struktura odgovorna za izradu i provedbu Mape razvoja započinje s Načelnikom Općine u planskom i provedbenom dijelu.

Mapa se izrađivala uz sudjelovanje radne skupine, stručne podloge stručnjaka s područja jedinice lokalne samouprave i uz metodološku pomoć konzultantske kuće.

Za provedbu mjera predviđenih u Mapi razvoja potrebno je oformiti **jedinicu za upravljanje projektima**. Jedinica može biti sastavljena od stručnog kadra unutar same uprave Općine i vanjskih stručnjaka ovisno o zahtjevu samog projekta.

Jedinica za upravljanje projektima ima zadatak postavljanja projektnog zadatka i akcijskog plana za svaki pojedini projekt, postavljanja preduvjeta kod podugovaranja projekata, praćenje i nadzor tijekom projekta, praćenje roka i proračuna projekta.

5. POSTUPAK PRAĆENJA I AŽURIRANJA

Posljednji korak u izradi Mape razvoja je - **provođenje, praćenje i ažuriranje** izrađene Mape razvoja. Test Mape je samo njeno provođenje.

Postoje 3 razine praćenja:

Prva razina praćenja

Prva razina praćenja predstavlja **provođenje** Mape razvoja (prioritetnih i ostalih mjera tj. projekata) i ažuriranje sažetka provođenja aktivnosti.

Grupa zadužena za praćenje provedbe Mape razvoja ocjenjuje provođenje uspoređivanjem trenutnih aktivnosti provođenja sa sažetkom Provedbenog plana aktivnosti. Stoga, relevantne informacije uključuju ne samo aktivnosti poduzete prema provođenju Mape, već i promjene u procjeni troškova ili rasporeda, zatim uključuju razloge tih promjena te njihov očekivani utjecaj na provođenje Mape razvoja. Promjene u raspodjeli odgovornosti za provođenje se također bilježe.

Nakon što grupa zadužena za praćenje provedbe odredi značajnije razlike između planiranog i ostvarenog, njezin zadatak je pojasniti **kako i zašto** je došlo do tih razlika. Odgovorni za provođenje određenih projekata također trebaju pojasniti grupi zaduženoj za praćenje na koji način se očekuje nastavak provođenja te opisati sve promjene koje bi mogle poboljšati provođenje Mape razvoja.

Druga razina praćenja

Druga razina praćenja rezultata projekta i **testiranje logike projekata** postavlja pitanje „Dovodi li projekt do očekivanih rezultata tj. ostvarenja svrhe projekta?“. Praćenjem se ocjenjuje uspjeh očekivanih rezultata jer upravo ti ishodi povezuju projekte s vizijom plana razvoja.

Praćenje učinaka provedenih mjera/projekata postavlja pitanje – Je li mjera/projekt postigla **očekivane rezultate** opisane u matrici projekta? Pomažu li ostvareni učinci, ako su ostvareni u ostvarivanju svrhe projekta? Konačno, pridonosi li svrha projekta postizanju cilja projekta?

Ukoliko provođenje mjere/projekta ne dovodi do očekivanih učinaka, pokazatelji učinaka u matrici projekata otkriti će **gdje** je logika projekta zakazala? Sljedeći zadatak je saznati **zbog čega** je zakazala.

Grupa zadužena za praćenje učinaka mora **pronaći razloge zbog kojih** određeni projekt nije rezultirao željenim učincima kako bi znala pravilno djelovati. Jedino kada se problem ispravno definira može se pronaći učinkovito rješenje. Projekti također mogu imati i nepredviđene negativne rezultate koje je potrebno istražiti.

Treća razina praćenja

Treća razina praćenja postavlja pitanje „Je li se okolina promijenila tako da to utječe na izbor kritičnih tijela, projekata i tijela zaduženih za provođenje projekata u Mapi razvoja?

Prva i druga razina praćenja trebale su stvoriti preporuke **kako** se projekt treba provoditi, dok treći nivo praćenja razmatra **treba li se** nastaviti s primjenom pokrenutog projekta. Kako bi se dobio odgovor na pitanje treba li nastaviti s primjenom projekta treba dobiti odgovor na sljedeći niz pitanja:

- Nastavlja li intervencija rješavati kritična pitanja?
- Jesu li ta pitanja još uvijek kritična za ostvarivanje zacrtanih ciljeva gospodarskog razvoja jedinice lokalne samouprave?
- Opravdavaju li koristi od projekata resurse potrebne za njihovo provođenje?
- Postoje li nepredviđene, negativne, posljedice od provedbe projekata?
- Jesu li uključene relevantne organizacije i subjekti u provođenje Mape razvoja?

Ukoliko su se dogodile određene **promjene** u socio-ekonomskoj strukturi jedinice lokalne samouprave ili je neki veći događaj promijenio okolinu, vjerojatno će biti **potrebne veće korekcije** Mape razvoja. Grupa zadužena za praćenje razvoja će zatražiti osvježenje Mape razvoja izradom novih preporuka u rješavanju kritičnih pitanja. Ako se međutim okolina značajno promijenila da se kritična pitanja moraju redefinirati, možda je vrijeme da se izradi novi postupak strateškog planiranja, odnosno potrebno je pristupiti izradi Programa ukupnog razvoja.

Odgovornost za praćenje i ažuriranje Mape razvoja snosi lokalna samouprava, dio ili čitava radna skupina strateškog planiranja ili neko drugo tijelo kao što je Agencija za lokalni gospodarski razvoj. U idealnom slučaju grupa zadužena za praćenje uključivati će predstavnike lokalne samouprave, poslovne zajednice, nevladinog sektora, ostale koji su bitni za provođenje Mape razvoja i naravno čelnike tijela za lokalni gospodarski razvoj.

5.1. Postupci upravljanja

Institucionalna struktura za upravljanje i provedbu Mape razvoja je **Općina Selca**, a za upravljanje i provedbu pojedinih projekata tj. mjera unutar programa je **Jedinica za upravljanje projektima** i sve ostale institucije koje će imenovati Općina Selca po pojedinim projektima.

5.2. *Praćenje i ocjenjivanje*

Mapa razvoja podložna je praćenju i nadopuni od strane Općinskog vijeća i Radne skupine koja je formirana u samom procesu izrade Mape razvoja.

Predstavnici Općine Selca će prezentirati Radnoj skupini rezultate postignute u proteklom periodu, a timovi radne skupine će iznijeti svoje prijedloge **unapređenja** Mape razvoja. Radna skupina će ocijeniti provedbu Mape razvoja te uz nadzor stručne osobe sastaviti zapisnik. Zapisnici su javni dokument jednako kao i sama Mapa razvoja.

Zaključci, primjedbe i ocjene Radne skupine služiti će za **nadopunu i prilagodbu** ove Mape razvoja, kao i za nadzor provođenja iste.

5.2.1. **Organizacija i jamčenje tijekom informacija i razmjene informacija**

Općina Selca će jamčiti razmjenu informacija o provedbi Mape razvoja i to:

- prema **Radnoj skupini** putem dogovorenih sastanaka i
- prema **javnosti** putem medija, web stranica i pojedinačnih sastanaka.

Općina Selca će putem internet stranice objaviti cjeloviti dokument Mape razvoja te će objavljivati zapisnike sa sastanaka radne skupine periodično po nastajanju. Također će zbog veće **transparentnosti** odlučivanja izvještaje sa sjednica Općinskog vijeća ažurno objavljivati na internet stranicama.

6. POPIS SLIKA I TABLICA

<i>Slika 1. Institucionano-zakonski okvir stvaranja Mape razvoja Općina Selca</i>	5
<i>Slika 2. Strategija razvoja pojedinih JLS</i>	15
<i>Slika 3. Grafički prikaz strateškog cilja I i pripadajućih prioriteta</i>	19
<i>Slika 4. Grafički prikaz strateškog cilja II i pripadajućih prioriteta</i>	21
<i>Slika 5. Grafički prikaz strateškog cilja III i pripadajućih prioriteta</i>	23
<i>Slika 6. Grafički prikaz strateškog cilja IV i pripadajućih prioriteta</i>	25
<i>Slika 7. Struktura odgovorna za izradu i provedbu Mape razvoja</i>	33
<i>Tablica 1. Provedbeni plan aktivnosti za JLS</i>	30

7. PRILOG: MJERE RAZVOJA – DETALJAN PRIKAZ
